

Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no, www.frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Bankgiro: 7154.05.51671, Postgiro: 0801 2713550

Olje- og energidepartementet

OSLO 2012-07-06

FRIFOS uttalelse til NOU 2012:9 Energiutredningen – verdiskaping, forsyningssikkerhet og miljø.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) viser til NOU 2012:9. Vi ser det beklagelig at vi ikke er med på høringsliste og har derfor dessverre ikke kommet med et innspill til rett frist. Vi regner likevel med at vår uttalelse vil bli tatt hensyn til.

FRIFO representerer femten store friluftslivsorganisasjoner i Norge med til sammen nesten 700.000 medlemskap. FRIFO fremmer allemannsretten og allmennhetens tilgang til natur og bruk av naturen. Vi arbeider for et allsidig, enkelt og naturvennlig friluftsliv i tråd med norsk friluftslivstradisjon, som gjennom tradisjonelle og nye aktivitetsformer, fremmer friluftsliv for alle.

FRIFO er ikke motstander av energiproduksjon eller modernisering av produksjonsanlegg. Men vi er av den oppfatning at konsekvenser for naturverdier ofte ikke blir tilstrekkelig trukket inn i vurderingene av nye og eksisterende anlegg. Natur og konsekvenser for friluftsliv har også en egenverdi som må vektlegges sterkere ved beslutninger om utbygging. Vi mener at frigjøring av energi gjennom energisparing og effektivisering må utnyttes, før nye anlegg som medfører varige naturinngrep, iverksettes. Her viser nye undersøkelser/beregninger at det er et meget stort potensial for energisparing bare med dagens teknologi.

Tempoet i utbyggings saker

FRIFO mener NOU 2012:9 burde ha vært tydelig på den helt grunnleggende rekkefølgen i gjennomføringen ønskede tiltak; først redusere energibehov, så spare/gjenvinne energi, og til slutt bygge ut mer fornybarproduksjon med akseptable miljøkonsekvenser i den grad det er behov for det. Vektleggingen av disse tiltakene, i prioritert rekkefølge, bør komme tydelig fram i NOU 2012:9. I stedet opplever vi at NOU 2012:9 domineres av tankegangen om at ny utbygging er nødvendig og ønskelig, noe det sterke fokuset på raskere behandling av konsesjonsaker kan vitne om. Vi er derfor redd for at raskere konsesjonsbehandling kommer til å bli et hovedpunkt i oppfølgingen av denne NOU 2012:9, og at andre mer grunnleggende, ønskede endringer ikke blir prioritert

Sammensetning av utvalget

Visuell påvirkning av landskapet og er ofte det mest kontroversielle ved energiutbygging, noe som NVE konstaterer i sin saksbehandling. Det hadde derfor vært viktig at utvalget hadde en bredere representasjon fra noen som har dette som sitt arbeidsområde som for eksempel friluftslivets

---

Organisasjoner tilsluttet Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO): 4H Norge, Den Norske Turistforening, Forbundet KYSTEN, Kristen Idrettskontakt, Norges Turmarsjforbund, Norges Jeger- og fiskerforbund, KFUK-KFUM speiderne, Norges Klatreforbund, Norsk Orientering, Norges Padleforbund, Norges Røde Kors Hjelpekorps, Norges speiderforbund, Norsk Kennel Klubb, Skiforeningen, Syklistenes Landsforening.

organisasjonene. Mangelen på slik representasjon er etter vårt syn medvirkende årsak til at behandlingen av viktige temaer som landskap og visuell påvirkning ikke er tilstrekkelig behandlet i NOU 2012:9.

Modernisering av energiloven

FRIFO mener Energiloven bør moderniseres. Vi mener at dagens sak-til-sak-tilnærmingen i konsesjonssakene som vi opplever som dominerende er en svakhet. Vi savner en modernisering av lovverket, slik som tilfelle er for Naturmangfoldloven og Plan- og bygningsloven. Vi opplever det derfor som positivt at utvalget foreslår en gjennomgang av lovverket, men vi er skuffet over at intensjonene i lovverket tilsynelatende ikke skal vurderes. Energiutvalget bør se nøye på hvordan energilovgivningen i dag ivaretar det som heter hensyn til allmene interesser. Loven må legge til rette for bedre og mer helhetlige samfunnsmessige avveininger.

Plan for utbygging

Det er for tiden et enormt trykk på utbygging av ny fornybar energi som klimatilak. Dette gjør at det er stor fare for at verdifull natur går tapt uten en grundig nok vurderinger av blant annet natur og friluftslivsinteressene. FRIFO mener i likhet med utvalget at det er behov for en politisk avklaring av hva slags type energiprojekter det skal leggs til rette for og hvilke miljöhensyn som skal tas. Vi mener det er et behov for å lage en helhetlig plan der ulike tiltak sorteres etter en del gitte kriterier for å unngå å uopprettelige skade på natur og friluftsliv (noe all av "Samla plan for vassdrag).

Landskap

Landskap og opplevelsen av landskap er viktig for friluftslivet. FRIFO mener kunnskapen om landskap og verdsetting av slike verdier er for dårlig. Det sammen gjelder kunnskap og metodikk for vurderinger av sumvirkninger på landskap og økosystemer, jf naturmangfoldlovens § 10. Det er derfor etter FRIFOs syn nødvendig med økt kompetanse kunnskap på dette feltet for å få til helhetlige vurderinger av nye inngrep.

Friluftsliv

Utvalget hevder i NOUen at *det ikke er vitenskapelig belegg for at energiprojekter generelt har negative konsekvenser for omfanget av tur- friluftslivet*. Landskapet er den viktigste ressursen for friluftslivet og reiselivet og betydelige inngrep i dette landskapet må nødvendigvis få konsekvenser for opplevelsen av dette. Engasjementet i mange stor utbyggingssaker viser også på at virkninger landskapet har stor betydning for folk. Vi er likevel enig i at det er behov for mer kunnskap på dette feltet.

NOUen peker på at tiltak i forbindelse med energiprojekter kan gjøre naturen lettere tilgjengeligheten og dermed senke terskelen for å komme ut i naturen. Dette kan kanskje til en viss grad stemme, men kan ikke brukes som en begrunnelse for å gjennomføre energiprojekter. For friluftslivet er det viktig med naturvennlig tilrettelegging i tråd med DN sine retningslinjer.

I tillegg støtter vi opp om DNTs uttalelse, som tar for seg flere områder enn FRIFO har tatt opp i denne uttalelsen.

Vennlig hilsen

Friluftslivets fellesorganisasjon

Thomas André T. Sveri
Fagkonsulent